

Q&A RES Rivierenland

Buren, atelier 11 januari 2021

Wat wordt verstaan onder 'kleinere windmolens'?

Windmolens met een tiphoogte van maximaal 25 meter.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Komen er ook windmolens langs de A15 ter hoogte van Kapel-Avezaath? Dat is in Buren weliswaar open gebied, maar in de naburige gemeente heel dicht bij een kern.

De zoekgebieden moeten nog worden vastgesteld. Energie opwekken houdt niet op bij een gemeentegrens. Vandaar dat we dit ook regionaal aanpakken.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Geldt er bij de financiële realisatie van zon-/windparken ook een BIBOB-procedure?

Het doel van de wet BIBOB is dat overheden, waaronder gemeenten, de integriteit van houders en/of aanvragers van vergunningen toetsen bij het landelijk bureau BIBOB. Gemeenten zullen dit instrument inzetten.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Wordt er rekening gehouden met mogelijke toekomstige woningbouwprojecten?

Voor zover deze bekend zijn is daar rekening mee gehouden. Gemeenten geven aan welke gebieden ze voor woningbouw willen reserveren. Het is een afweging die een plaats krijgt in de omgevingsvisie.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Wordt er rekening gehouden met mogelijke groei in elektriciteitsverbruik door bijvoorbeeld nieuwe datacentra (zoals in Noord-Holland)?

Energieverbruik houdt meestal gelijke tred met economische groei, maar we zullen dus ook steeds beter moeten worden in het slim opwekken van energie. Er is geen datacentrum te verwachten in Rivierenland.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Bij Tiel zijn zonnepanelen geplaatst in de geluidsschermen. Zou dat ook geen oplossing kunnen zijn om de geluidsoverlast van de A15 in de gemeente te reduceren?

Bermen gebruiken voor zonne-energie leidt niet automatisch tot geluidsdemping. Als er toch al een geluidsscherm komt kun je eventueel wel combineren. RES-Rivierenland is in overleg met Rijkswaterstaat en ProRail om zonnepanelen te plaatsen. Tot nu toe bleek echter niet heel veel mogelijk vanwege technische 'hobbels' die zich uiteindelijk weer vertalen in de businesscase. De oplossingen zijn meestal duurder dan zon op dak of veld. Toch gaan we deze kansen actief verkennen. De regio is daarom aangemeld als proefgebied voor het OER-programma van minister Wiebes.

Is er onderzocht wat de bijdrage is aan CO2-reductie indien er bos wordt aangeplant? En staat dit op de agenda?

Alle bossen in Nederland samen zorgen voor ca. 2% CO₂-besparing. Meer bos draagt dus wel bij aan vermindering van het klimaatprobleem, zeker als je de productie uiteindelijk niet verbrandt maar als duurzame grondstof gebruikt, bijvoorbeeld voor bouw materiaal. Punt is wel dat aanplant op zich niet leidt tot vermindering van de uitstoot. Om de bron aan te pakken zijn dus (ook) andere maatregelen nodig.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/45/bossen-en-bodems-stoten-meer-co2-uit-dan-ze-vastleggen>

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Hoe wordt het gat van 39% CO₂-besparing naar 55% uit het Gelders Energie Akkoord gedicht?

Dat is nog niet duidelijk, mooi zou zijn als we in RES 1.0 meer kunnen doen dan een verdubbeling van de concept RES.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Wordt in de RES-opgave verbinding gelegd met andere opgaven zoals de regionale Ruimtelijke Strategische Visie (RSV)? Hierin wordt de Linge en de Lingemerenzone aangemerkt als kostbaar landschap voor de recreatieve sector. Hoe kan eventuele economische schade voor bijvoorbeeld recreatiebedrijven worden terugverdiend met duurzame energiewinning?

Er wordt nu geen direct verband gelegd tussen duurzame energie en economische schade. Als omzetverlies kan worden aangetoond kan er wel planschade geclaimd worden. In de RSV wordt aan de Lingemerenzone de functie 'recreatie' toegekend. Mogelijk moeten de indertijd gemaakte afwegingen in het kader van de energietransitie worden heroverwogen.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Met wind en zon is er geen continue energieproductie. Waarom zoeken we niet intensiever naar alternatieve energiebronnen, energietransport en energieopslag?

Tot 2030 is er nog niet echt een balansprobleem in het netwerk. Er is dus nog voldoende tijd om te werken aan een betere aansluiting tussen vraag en aanbod, onder andere met opslag.

Moet Buren geen rekening houden met Nationaal Landschap Rivierengebied?

Dit is niet verplicht. Nationale landschappen hebben geen beschermde status.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Heeft Tiel niet ook een functie in de Nieuwe Hollandse Waterlinie, namelijk inlaat vanuit de Waal?

Het Complex Inundatiekanaal Tiel heeft een beschermde status vanwege cultuur-, architectuur- en krijgshistorische waarden.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

In hoeverre zijn alle bestaande daken nu meegenomen in de calculatie? En worden privé-zonnedaken ook meegenomen in de RES?

Alle (potentiële) daken met een (mogelijke) installatie van meer dan 15 KWp zijn meegenomen (50 tot 60 panelen) voor het RES-bod. De kleinere privé-daken tellen wel mee in de modelberekeningen voor de regionale CO₂-reductie.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Uw uitgangspunt is dat een verdubbeling van het RES-conceptbod nodig is. De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) inventariseerde alle conceptboden van alle regio's en

constateerde dat de landelijke doelstelling al wordt overschreden. Zou hierdoor uw uitgangspunt niet ook ter discussie moeten staan?

Rivierenland heeft een relatief laag bod gedaan alleen met projecten die al in procedure zijn. De vraag van de RES is juist om aan te geven wat er nog meer mogelijk is. Dat hebben andere regio's al in hun conceptbod gedaan, waar dus nog flinke onzekerheden in zitten. Begin februari komt het PBL met een doorrekening van de 30 Concept-RES-en. Wij verwachten dat uit deze doorrekening zal blijken dat de landelijke doelstelling niet of weinig wordt overschreden.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Het alternatief voor kabels is energieopslag met behulp van waterstof. Wordt hier onderzoek naar gedaan?

Er wordt veel onderzoek gedaan naar de aanwendbaarheid van waterstof. Opslag is nu voor de RES-opgave nog niet relevant, tot 2030 wordt er nog geen probleem verwacht met de balans in het netwerk.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Waarom is er niet eerst een Regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) gemaakt?

De RES neemt het landschap als basis voor de analyses. De kwaliteiten en kenmerken van het landschap zijn sturend voor de strategische keuzes die worden voorgesteld. Dit vindt de Stuurgroep RES voldoende. Ook de Commissie MER heeft in haar beoordeling van de Concept-RES deze benadering als een sterk punt van de aanpak in Rivierenland benoemd.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Wat is de strategie van Regio Rivierenland en die van de gemeente Buren ten aanzien van de opgave RES 1.0? Is men ambitieus of juist terughoudend?

De Stuurgroep RES en de gemeente hebben de ambitie om het bod te verdubbelen. Dit is een stap op weg naar 2030 en 2050. Duidelijk is dat er nog zeer veel stappen nodig zijn om de doelstelling van 95% CO₂-reductie te halen. Voor iedere stap geldt dat er een integrale afweging wordt gemaakt van de energiedoelstelling met landschap, natuur, draagvlak, haalbaarheid.

De Gemeente Buren onderschrijft het klimaatakkoord, Het Gelders energie akkoord en de regionale ambitie in het RES bod.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Als een zonnepark in de buurt van een dorpskern wordt gebouwd, is er dan een effect op het lokale elektriciteitsnetwerk?

Als dat zo is zal Liander niet aansluiten en eerst het netwerk versterken.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Wat is nu precies de status van 'Zone 3', het zoekgebied in de Burense kom? De RES-coördinator zegt dat het nu niet wordt meegenomen in het RES-bod. De landschapsarchitect geeft aan dat het wel een zoekgebied is na 2030 en dat we alle mogelijkheden open moeten houden. Kunnen we hier nu wel of niet grootschalige energieopwekking verwachten? En wat is eigenlijk de reden dat de kom pas in 2030 in beeld gaat komen?

Buren kiest primair voor de locaties langs de snelweg maar wil wel verder kijken als er in de toekomst meer nodig is of als de locaties langs de snelweg te weinig opleveren. Het gebied in de kommen is daarom als onderzoeksgebied aangehouden voor een mogelijke verdere ontwikkeling van duurzame energie na 2030.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Hoe verhoudt de RES zich met de Omgevingsvisie/-wet? Er lijken diverse taakstellingen te zijn voor de gemeente. Wat geeft straks de doorslag?

De gemeente bepaalt zelf welke bijdrage zij aan de RES of andere doelstellingen levert. De RES is een strategisch document dat vertaald wordt in het gemeentelijk omgevingsbeleid.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Is er uitwisseling met andere regio's of gemeenten mogelijk? Dat de ene gemeente bijvoorbeeld veel groene energie opwekt, en de andere niet, maar dit compenseert.

Het is aan de politiek en de onderhandeling binnen de RES om te bepalen of een onderlinge uitwisseling redelijk is. Elke gemeente zou moeten doen wat hij kan. Maar dat onderlinge gesprek gaat zeker nog gevoerd worden.

CO2-reductie is niet alleen het vervangen van fossiele brandstoffen door duurzame varianten, maar behelst ook reductie van uitstoot door bedrijven en groenaanleg. Gaat het in de RES om energie opwekken of juist om meer CO2-reductie?

In het klimaatakkoord als geheel gaat het om reductie van CO2. In de RES gaat het om de bijdrage die duurzame opwek op land daaraan gaat bijdragen. Maar daarnaast zijn ook andere mogelijkheden om CO2 te reduceren natuurlijk welkom.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Landschap is van belang voor het welzijn van inwoners, voor recreatie en toerisme, voor woningbouw, infrastructuur etc. Waarom zou de opwek van duurzame energie het belangrijkste moeten zijn en niet al die andere belangen?

De RES vloeit voort uit het Klimaatakkoord. Dit Klimaatakkoord is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs 2015. De lokale ateliers zijn bedoeld om samen met de hele regio een visie te ontwikkelen. Daarbij wordt gekeken naar het 'draagvermogen' van elk landschap. Hierbij is de afweging integraal: energieopwekking als nieuwe factor in de ruimtelijk inrichting wordt afgewogen tegen de andere belangen die de vraagsteller noemt.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Er wordt gezegd dat energieopslag niet relevant is tot 2030 omdat het elektriciteitsnet het aan zou kunnen. De landschapsarchitect meldt echter dat er 5 km rond een onderstation aansluitingsproblemen kunnen optreden i.v.m. de kosten voor additionele kabels. Hoe verhoudt dit zich tot elkaar?

Dat laatste is een financieel probleem, niet een probleem van vraag en aanbod. Duurzame opwek moet wel betaalbaar blijven.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Buren heeft goed gescoord bij de VNG door te wijzen op de mogelijkheden van benutten van waterkracht - iets dat tot op heden in de RES buiten beschouwing is gebleven. Gaat dat nu wel voor deze regionale RES een rol spelen?

Waterkracht is een duurzame vorm van opwekking van elektriciteit. De mogelijke opbrengsten in het vlakke Nederland zijn op dit moment echter te beperkt om een grote bijdrage aan de energietransitie te leveren. Wij volgen de ontwikkeling van kennis en praktijkexperimenten op de voet. In de toekomst kan waterkracht mogelijk wel een bijdrage leveren. Het is wat dat betreft mogelijk een optie voor volgende RES'sen.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Er wordt gezegd dat niet alle daken geschikt zijn voor zonnepanelen. Maar die kunnen toch geschikt worden gemaakt? Dat kost misschien extra, maar dat is toch een goede investering voor als je het landschap niet wil aantasten?

Hier wordt ook naar gekeken en is ook al in het bod verwerkt. De provincie onderzoekt samen met de RES-regio's of het technisch mogelijk en betaalbaar is om meer daken geschikt te maken.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Zon op grote daken wordt op dit moment belemmerd door verzekerbaarheid. Nieuwe projecten blijken door incidenten met brand moeilijk verzekerbaar (en daarmee ook onderliggende panden). Heeft opheffen van die belemmering (landelijk) de aandacht?

Ja, en dit probleem valt mee. Met goede keuringen zijn zonnedaken wel degelijk verzekerbaar.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

In hoeverre is onderzocht om onze windmolens en of zonnepanelen buiten onze regio/Nederland te plaatsen?

Dit is uitgebreid besproken in het Klimaatakkoord. Ook op zee komen veel windmolens, maar de keuze is gemaakt om 35 TWh op land op te wekken vóór 2030. Het Klimaatakkoord is ondertekend door een zeer groot aantal overheden en maatschappelijke organisaties.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Wie wordt eigenaar van de windmolen- en zonnepaneelvelen in onze regio/gemeente?

Veel gemeenten vereisen 50% mede-eigenaarschap van de omgeving. De andere helft zal dan door 'de markt' worden ingevuld. Buren heeft dit ook opgenomen in het voorgestelde beleidskader.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Waarom enkel focussen op grote windmolens. Waarom heeft u niet meer oog voor innovaties zoals bijvoorbeeld windwakkels?

Alles draait om de kostprijs van de opgewekte energie, die moet zo goed mogelijk concurreren met grijze stroom. Ook is het belangrijk weinig ruimte te gebruiken. Dan zijn grote windmolens een logische keuze.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Behoud van de landschapskwaliteit is niet bepaald ambitieus. Waarom niet verdergaan en ambiëren dat er minimaal een netto versterking wordt bereikt?

Veel gemeenten streven versterking van de landschapskwaliteit ook na, dit kan mede uit de opbrengst van duurzame projecten betaald worden. Buren werkt aan de ontwikkeling van een dergelijk beleidskader.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

In de gemeente Buren zijn er twee grote areaalgebruikers van het landschap. Dat zijn de agrobusiness en de recreatie-&-toerismebranche. Waarom zijn deze grote gebruikers van het landschap niet gevraagd om met hun visies te komen?

Iedereen is uitgenodigd om zijn visie te geven. Vanuit de land- en tuinbouw zijn er in het RES-proces ook diverse mensen geweest die hebben meegedacht.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Wordt er ook rekening gehouden met plannen aan de andere kant van de Lek (o.a. bij Wijk bij Duurstede)?

Projecten en plannen aan de randen van de regio (het RES-gebied) worden ook meegenomen in de beschouwing over waar windmolens en zonnepaneelvelden kunnen komen. Waar nodig wordt er overlegd met aangrenzende regio's.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Uit onderzoek van STOWA (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer) blijkt dat groter niet altijd beter is qua opbrengst. Wordt hier wel rekening mee gehouden?

Alle mogelijkheden worden meegenomen.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Wordt er rekening gehouden met het geplande rangeerterrein langs de A15 en de Betuweroute?

Prorail wil alle mogelijke ruimte beschikbaar stellen. Er worden ook al dergelijke kansen in het bod opgenomen.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Waardoor heeft de zon-potentiekaart grote witte vlekken?

Dat betreft natuurnetwerk, weidevogelgebieden etc.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Waarom niet alleen zonnevelden en zonnepanelen op daken i.p.v. windmolens? Of alle windparken naar zee en op het land alleen zonnepanelen.

In het landelijk Klimaatakkoord staat dat Nederland in 2030 in totaal 35 TeraWattuur (TWh) aan energie duurzaam zal opwekken om 49% van de CO2 te reduceren. Het is helaas bij lange niet mogelijk deze doelstelling alleen met zonnepanelen te realiseren, laat staan als we 100% willen reduceren. De doelstelling voor wind en zon op land staat los van de doelstelling voor wind op zee. Er is dus geen direct verband. De doelstelling voor opwekking Wind op Zee is 49 TWh en draagt ook bij aan de reductiedoelstelling.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Is biomassa voor de RES nu helemaal buiten beeld?

Biomassa telt onder bepaalde voorwaarden mee als duurzame warmtebron, net als restwarmte, geothermie en aquathermie. Duurzame elektriciteit uit biomassa wordt niet meegerekend in de 35 TWh. Op gemeentelijk niveau kunnen er wel mogelijkheden zijn voor kleinschalige toepassing van biomassa voor warmte en/of elektriciteit.

*Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren
Laatste bewerking 12-01-21*

Er komen nieuwe soorten zonnepanelen aan die je overal op kunt plakken en dus meerdere vormen kunnen hebben. Dat betekent ook dat ze op muren, ronde/ruwe oppervlakten, bewegende delen, autodaken, in dakpannen etc. komen te zitten. Zouden we dat niet afwachten voor na 2030, er is dan nogal wat oppervlakte dat zich ineens kan lenen. De toekomstige techniek gaat ons inhalen. Hoe kijkt u hiernaar?

We lopen nu al flink achter op de doelstellingen van Parijs, we moeten dus nu doen wat we nu kunnen. Daarom kunnen we nu niet louter inzetten op het opwekken met zonne-energie. Als er tot 2030 betere technieken komen, kunnen we die gebruiken om niet nog meer windmolens en zonnevelden te bouwen. Dit kan in de RES 2.0 (ca. 2023) etc. worden verwerkt.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Worden de kosten voor de windmolens en zonnepaneelvelden betaald uit de opslagen in onze energierekening?

De SDE++-subsidie voor de onrendabele top van windmolens en zonnepanelen wordt inderdaad betaald uit de Opslag Duurzame Energie op de stroom- en gasrekening.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Rijksadviseur Berno Strootman heeft gezegd dat moet worden voorkomen dat Nederland "één grote hagelslag" wordt. Kan het RES-team niet uit zichzelf een kanttekening zetten bij het Rijk. Of de opdracht desnoods teruggeven?

Het is juist aan de RES om binnen het gebied een goede afweging te maken. De verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige afweging is in de regio zelf neergelegd. Wij nemen dan ook zelf de verantwoordelijkheid, onder andere door bij de RES het landschap als basis te nemen.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

De gemeente Buren heeft zelf zoeklocaties voor grote windmolens aangewezen. Welke plannen hebben de naburige gemeenten? En kan daarop worden ingesproken?

De RES is ondersteunend aan het lokale duurzaamheidsbeleid van de gemeenten. In hun duurzaamheidsbeleid beschrijven gemeenten hun lokale ambitie. In de RES worden de zoekgebieden ook voor omliggende gemeenten opgenomen. Besluitvorming over concrete projecten voor wind, zon en warmte vindt dan ook altijd in colleges en gemeenteraden plaats. Iedereen kan plannen van de naburige gemeenten inzien en er op inspreken, dus ook buiten de gemeente waar men woont.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

De basis CO2-reductie is 16%, het Concept-RES-bod zorgt voor nog eens 10% (totaal 26%). De verdubbeling van het bod leidt dus niet vanzelf tot het halen van de CO2-doelstelling.

Dat is juist. Volgens de modelberekening komen we in 2030 op een CO2-reductie van circa 36% na verdubbeling van het bod. Er zijn dus meer maatregelen nodig.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21

Op welke wijze wordt versterking van het landschap geborgd? Via landschapselementen of lokale wandelpaden? En is dat optioneel of wordt dat als voorwaarde gesteld bij zon-/windparken?

Gemeenten kunnen dit type voorwaarden stellen bij het verlenen van vergunningen. De gemeente Buren gaat dit de komende tijd uitwerken.

Oorspronkelijk afkomstig uit sessie Buren

Laatste bewerking 12-01-21